

עומק הפשט

עיונים בראש"י

על פי 'לקוטי שיחות' כרכים טו–יט

פ' היי שרה

הערות והארות יתקבלו בברכה בטל'
6882799-08 / 4125205-050
או במייל rizs@neto.bezeqint.net
ניתן גם להזמין לפרשיות נוספות

כל הזכויות שמורות

"ויבאה יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמו" (כד, סז)
 "האהלה שרה אמו - ויביאה האהלה והרי היא שרה אמו, כלומר: ונעשית דוגמת שרה אמו; שכל זמן ששרה קיימת היה נר לזוק מערב שבת לערב שבת, וזכרה מלויה בעיסה, וענן קשור על האהל - ומשמתה פסקו, וכשצאת רבקה חזרו. בראשית רבה":

לכאורה משמעות הענין היא, שיצחק הכניס את רבקה לאהלה שהיה מיוחד לשרה לבדה. וראה בדברי הרמב"ן על אתר: "יספר בכבוד שנהג יצחק באמו, כי מעת שמתה שרה לא נטו אהלה כי אמרו לא תבוא אשה אחרת אל אהל הגבירה הנכבדת, וכאשר ראה רבקה הביאה אל האהל ההוא לכבודה ושם לקחה כו".

ומפורש הדבר בפירוש הרד"ק כאן: "כשבאו לחברון הכניסה באהל שרה אמו שיהיה לה לאהל כמו שהיה לשרה, כי כן היה מנהג בימים ההם להיות אהל לאיש בפני עצמו ולאשה בפני עצמה"; ורק לעתים "היה האיש בא אל אהל האשה, כמו שאמרה לאה 'אלי תבוא'".

אהל אחד לשניהם

אולם כד דייקת בשיטת רש"י, נראה שלא ס"ל כדברי הרד"ק (שהיה "אהל לאיש בפני עצמו ולאשה בפני עצמה"), אלא שהיה אהל אחד לשניהם.

דהנה, א' מהראיות שמביא הרד"ק לשיטתו היא מהכתוב בפ' ויצא¹: "ויבוא לבן באהל יעקב ובאהל לאה ובאהל שתי האמהות ולא מצא ויצא מאהל לאה ויבוא באהל רחל", שכאן מפורש שהיה "אהל (ל)יעקב" בפני עצמו, ולא שהיה באהל אחד עם (אחת מ)נשותיו – אלא שלכ"א היה אהל בפ"ע. וכן מבואר בדברי המפרשים שם².

אמנם בפירושו רש"י מפרש: "באהל יעקב – הוא אהל רחל שהיה יעקב תדיר אצלה". והיינו, שאף שבסיום הפסוק מפורש "באהל רחל", ומשמע בפשטות ש"אהל יעקב" שבתחילת הפסוק הוא אהל אחד³ – מכל מקום נדחק רש"י לפרש שלא היה ליעקב אהל בפ"ע אלא "אהל יעקב הוא אהל רחל"⁴.

ואף שבפ' לך לך כתב רש"י עה"פ "ויט אהלר"5: "אהלה כתיב, בתחלה נטה את אהל אשתו ואחר כך את שלו". ובפשטות משמע בכוונתו, שהיו שני אהלים נפרדים – אהל לאברהם בפני עצמו ואהל לשרה בפני עצמה, והחידוש הוא שמקודם נטה את אהל שרה ואחר כך אהל עצמו;

הרי לפי הנ"ל יש לפרש כוונתו (לא על ה"אהל" שבו גרים, שזה היה לשניהם ביחד, אלא) שהיו עושים אהל מיוחד ששם תשב האשה למלאכתה, וכמו שפירש רש"י בפרשתנו⁶ עה"פ "ותרץ הנערה ותגד לבית אמה כדברים האלה" – "דרך הנשים היתה להיות להן בית לישוב בו למלאכתן", ודו"ק.

"ומשמתה פסקו" – מאי קמ"ל?

ויש להוסיף בזה, שכן מוכח מדברי רש"י כאן – "שכל זמן ששרה קיימת היה נר דלוק מערב שבת לערב שבת, וברכה מצויה בעיסה, וענן קשור על האהל, ומשמתה פסקו, וכשבאת רבקה חזרו":

אם נאמר כדברי המפרשים הנ"ל, אשר המדובר הוא בהאהל שהיה לשרה בפני עצמה, ואהל זה היה ריק מאז פטירת שרה (ורק כשהביאו את רבקה אז הכניסוה לאהל זה) – אין הלשון "ומשמתה פסקו" מחוורת, שהרי מלכתחילה לא הדליקו שם נר כלל ולא הכינו שם

1. לא, לג.

2. אבן עזרא ורמב"ן.

3. וכמו שהקשה הרמב"ן על רש"י.

4. וראה גם פרש"י וישלח לה, כב.

5. יב, ח.

6. כד, כח.

עיסה, ולא היה מעיקרא מקום להנסיים לחול!...

אלא עכצ"ל, שבאמת היה זה האהל המשותף לאברהם ושרה, ובוודאי המשיך אברהם להדליק באהל זה נר בכל ערב שבת גם לאחר פטירת שרה – כפסק ההלכה⁷ שאם אין אשה המדליקה הרי האיש צריך להדליק [והרי אברהם קיים את כל התורה כולה, כולל מצוות דרבנן]⁸.

וזהו גודל החידוש, שאף שאברהם המשיך להדליק הנר בכל ערב שבת, הרי "משמתה פסקו" – הנס המיוחד של "נר דלוק מערב שבת לערב שבת" לא המשיך בהנר דאברהם (ויצחק); ודוקא כאשר הגיעה רבקה, שהיתה אז ילדה קטנה בת שלוש שנים⁹, חזר הנס שהיה אצל שרה והנר המשיך לדלוק כל השבוע.

[ויש לעיין אם המשיך אברהם להדליק נר גם לאחר בוא רבקה, דהא רבקה היתה אז ילדה קטנה כנ"ל (וכל הדלקתה מדין חינוך), ולכאורה אין היא יכולה להוציא י"ח את אברהם (ויצחק); אלא שאולי כיון שהיה זה לפני מתן תורה לא היו מקפידים בזה. ואכמ"ל].

והטעם לזה – מדוע דוקא בהדלקת הנר דשרה ורבקה היה נס מופלא זה שדלק "מערב שבת לערב שבת", ולא בהדלקת הנר דאברהם (ויצחק) – י"ל ע"פ הירוע שהאשה היא "עקרת הבית", והיינו, שהיא המופקדת על האור והקדושה שבתוך הבית, "כל כבודה בת מלך פנימה"¹⁰;

ולכן דוקא בהדלקת נר דאשה, בת ישראל, יש מעלה ויתרון שמצליחה עי"ז להאיר הבית באופן מיוחד, ועד שהנר דולק באופן ניסי "מערב שבת לערב שבת" – משא"כ בהדלקת נר דאיש, שעיקר שליחותו היא לפעול בעולם שמחוץ להבית, "איש דרכו לכבוש"¹¹, הרי גם כשהוא מצווה להדליק נר בתוך הבית אין בזה ה"זהיר טפיי" כמו בהדלקת נר דאשה.

וממוצא דבר למדנו גודל המעלה בהדלקת נרות שבת על ידי נשי ובנות ישראל, ויה"ר שנזכה כבר לקיום דברי הילקוט¹²: "אם שמרתם נרות של שבת – אני מראה לכם נרות של ציון", במהרה בימינו.

(חלק טו – חיי שרה ג)

7. שו"ע אדה"ז אורח חיים סי' רסג סעיפים ה-יא. וש"נ.

8. פרש"י תולדות כו, ה.

9. פרש"י תולדות כה, כ.

10. תהלים מה, יד.

11. פרש"י בראשית א, כח.

12. ר"פ בהעלותך.

"ויבאה יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמו" (כד, סז)
 "האהלה שרה אמו – ויביאה האהלה והרי היא שרה אמו, כלומר: ונעשית דוגמת שרה אמו; שכל זמן ששרה קיימת היה נר דלוק מערב שבת לערב שבת, וברכה מצויה בעיסה, וענן קשור על האהל – ומשמתה פסקו, וכשצאת רבקה חזרו. בראשית רבה":

ידוע, שענינו של רש"י בפירושו עה"ת הוא לבאר "פשוטו של מקרא" דוקא, ואין הוא "ליקוט" של דרשות חז"ל בדרך האגדה כו' (מלבד כאשר זה נדרש להבנת הפשט). וכבר האריכו בספרים ביסוד זה.

ועפ"ז יש לעיין טובא באריכות דבריו של רש"י כאן, ובכו"כ פרטים הנראים כ"דברי אגדה" ממש: כיצד מוכח כל זה מתוך "פשוטו של מקרא"??!

ובאמת, שהמהר"ל מפראג מקשה על רש"י, שהביא מדברי המדרש שלושה פרטים בהנהגת שרה ורבקה – א) נר דלוק מערב שבת לערב שבת, ב) ברכה מצויה בעיסה, ג) ענן קשור על האהל – אך השמיט פרט רביעי:

"בבראשית רבה¹³ אמרו עוד אחד – והוא שאמרו 'כל זמן ששרה היתה חיה היה ביתה פתוח לרווחה'. וארבעה דברים זכרו רז"ל במדרש, ורש"י השמיט אחד וקיצר דבריהם .. כי הם אמרו ארבעה והוא אמר שלושה". ובעוד מפרשים שקו"ט בהשמטה זו של רש"י

[וראה גם בסימן הבא משנ"ת בזה];

אך לכאורה עיקר הקושיא היא לאידך גיסא: אם רש"י בלאו הכי אינו מביא המדרש כצורתו, אלא מקצר בו – מניין לו שלא לקצר עוד יותר?

ותגדל הקושיא, כשמשווים את האריכות ברש"י למה שמצינו בתרגום יונתן בן עוזיאל על אתר, וכן בספר הזהר¹⁴, ששם הובא רק הפרט של "נר דלוק"; הרמב"ן בפירושו מזכיר רק "היתה ברכה מצויה בעיסה"; ובמדרש לקח טוב הביא רק הנס ד"ענן קשור". ודוקא רש"י, שענינו ביאור הפשט, מאריך ומביא את כל שלושת הפרטים!

כל תיבה – נס

וביאור הענין:

רש"י בא לפרש את שלושת התיבות "האהלה שרה אמו" (שאותן העתיק ב"דיבור המתחיל"), שלכאורה מיותרות הן. – כוונת הכתוב היא לספר שיצחק נשא את רבקה לאשה, ואם כן היה לו לומר רק "ויביאה יצחק ויקח את רבקה ותהי לו לאשה"; מה בא ללמדנו בהוספת התיבות "האהלה שרה אמו"?!

על כך מפרש רש"י, שגם לאחר ששמע יצחק מאליעזר על הנסים שהיו לו בדרכו להביא את רבקה¹⁵, עדיין לא היה בטוח שזו האשה הראויה לו; ורק לאחר שראה נסים גדולים נוספים אז החליט בוודאות שהיא היא, "ויקח את רבקה ותהי לו לאשה".

והנה, לא אמר הכתוב בפירוש מה הם הנסים הנוספים שראה יצחק – ועל כן למד רש"י, שהיו אלו שלושה נסים המרומזים בשלושת התיבות "האהלה שרה אמו": נס אחד שייך ל"האהלה", נס שני שייך ל"שרה", ונס שלישי שייך ל"אמו", וכדלקמן.

העיסה שייכת לשרה

הנס השייך לתיבת "האהלה" – הוא זה ש"ענן קשור על האהל". וזהו מה שנאמר "האהלה" בה"א הידיעה¹⁶, כי האהל היה ידוע במיוחד בזכות זה ש"ענן קשור על האהל".

14. ח"א נ, א. קלג, א.

15. כפרש"י פרשתנו כד, סו.

16. וראה במפרשי רש"י כאן שהאריכו.

[ומצינו כעין זה בפ' וירא¹⁷, בסיפור העקדה, אשר "וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחוק", ומפרש רש"י: "ראה ענן קשור על ההר" – די"ל בזה, שכיון ונאמר בכתוב "המקום" בה"א הידיעה, הרי מובן שמדובר במקום שיוודעים אותו כמקום מיוחד, ועל זה מפרש רש"י שהוא על ידי ש"ענן קשור על ההר"].

הנס השייך לתיבת "שרה" – הוא זה ש"ברכה מצויה בעיסה". ויובן בהקדים:

בריש פ' וירא מספר הכתוב אודות ה"הכנסת אורחים" הנפלאה שהיתה אצל אברהם אבינו, דאף שהיה יום השלישי למילתו ובמילא היה כואב כו', מכל מקום כשראה "שלשה אנשים" באים רץ לקראתם ודאג להם לאכילה ושתייה.

והנה, הכתוב מדגיש אשר אברהם בעצמו עשה את הפעולות הנדרשות: "ואל הבקר רץ אברהם, ויקח בן בקר רך וטוב ויתן אל הנער, וימהר לעשות אותו. ויקח חמאה וחלב ובן הבקר אשר עשה, ויתן לפניהם, והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו"¹⁸. וזה שנתן את הבקר "אל הנער" – ולא השלים לעשותו בעצמו – מפרש רש"י ש"הנער" הוא בנו ישמעאל, וזה שנתן לו אברהם הוא מטעם מיוחד: "לחנכו במצוות".

[וראה בדברי הרמב"ן שם: "וטעם ואל הבקר רץ אברהם, להגיד רוב חשקו בנדיבות, כי האדם הגדול אשר היו בכיתו שמונה עשר ושלוש מאות איש שולף חרב, והוא זקן מאד וחלוש במילתו, הלך הוא בעצמו אל אהל שרה לזרו אותה בעשיית הלחם, ואחרי כן רץ אל מקום הבקר לבקר משם בן בקר רך וטוב לעשות לאורחיו, ולא עשה כל זה על ידי אחד ממשרתיו העומדים לפניו"].

אמנם יוצא מן הכלל הוא הכנת הלחם – שאת זה השאיר אברהם לשרה דוקא: "וימהר אברהם האהלה אל שרה, ויאמר מהרי שלש סאים קמח סולת לושי ועשי עוגות"¹⁹. ומזה שלא פירש רש"י טעם מיוחד על זה – מובן שכן הוא בפשיטות, שענין זה דהכנת לחם שייך דוקא לשרה (ולא לאברהם).

ומעתה מובן, שהענין המיוחד שעליו היתה מופקדת שרה דוקא הוא הכנת העיסה; וזהו איפוא הנס השייך במיוחד ל"שרה" – זה ש"ברכה מצויה בעיסה".

והנס השייך לתיבת "אמו" – הוא "נר דלוק מערב שבת לערב שבת". וכמו שיוודע אפילו תלמיד צעיר ("בן חמש למקרא"), אשר הדבר המיוחד שאותו מקפידה לעשות האם בעצמה (ולא האב בעל הבית, וגם לא משרתת וכיו"ב) הוא הדלקת נר שבת.

17. כב, ד.

18. יח, ז-ח.

19. יח, ו. וזהו הטעם שלבסוף לא הביא להם לחם – "לפי שפירסה שרה נדה .. ונטמאת העיסה", כדברי רש"י

יח, ח. ונתבאר בארוכה בלקוטי שיחות ח"ה ע' 193.

למה הפך רש"י הסדר?

אמנם לדרכנו מתעוררת קושיא פשוטה – על הסדר בדברי רש"י:

לפי מה שנתבאר, הרי שלושת הנסים נלמדים הם משלושת התיבות "האהלה שרה אמו" – תיבת "האהלה" מלמדת על "ענן קשור", תיבת "שרה" מלמדת על "ברכה בעיסה", ותיבת "אמו" על "נר דלוק";

מדוע איפוא הביא רש"י את הנסים בסדר הפוך: הקדים "נר דלוק", לאחריו "ברכה בעיסה", ואילו את "ענן קשור" הביא אחרון!

ובאמת שהסדר ברש"י קשה בלאו-הכי, מצד סדר הזמנים: בפשטות, מיד כאשר נכנסה רבקה אל האהל – בא "ענן"; לאחר מכן, כשהתעסקה בעיסה – ראו שיש "ברכה בעיסה"; ורק לאחר שעבר שבוע שלם – אז נוכחו לראות ש"נר דלוק מערב שבת לערב שבת". – למה נקט רש"י בסדר הפוך?

וי"ל, דהנה המכוון בסיפור זה שהוא שעל ידי הנסים המיוחדים שהיו בבוא רבקה נוכח יצחק לראות בצדקותה של רבקה, שהיא בדוגמת שרה אמו. וכיון שבצדקותה של רבקה עסקינן, הקדים רש"י את הנס של "נר דלוק מערב שבת לערב שבת" שהוא מורה על מעלת פעולת המצוה של רבקה – שדומה בזה לשרה; המשיך בהנס ד"ברכה מצויה בעיסה", ששייך למעשה ידיה (סתם) – שגם בזה דומה לשרה; וסיים בהנס ד"ענן קשור על האהל" שאינו מסובב ישר ממעשה ידיה של רבקה (ושרה), ובמילא אין הוא מוכיח כ"כ כהנסים שלפניו.

וראה עוד בזה בסימן הבא.

(חלק טו – חיי שרה ג)

"ויבאה יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמו" (כד, סז)
 "האהלה שרה אמו – ויביאה האהלה והרי היא שרה אמו, כלומר: ונעשית דוגמת שרה אמו; שכל זמן ששרה קיימת היה נר דלוק מערב שבת לערב שבת, וברכה מצויה בעיסה, וענן קשור על האהל – ומשמתה פסקו, וכשבאת רבקה חזרו. בראשית רבה":

רש"י מפרט כאן שלושה ניסים שהיו אצל שרה – (א) "נר דלוק מערב שבת לערב שבת", (ב) "ברכה מצויה בעיסה", (ג) "ענן קשור על האוהל"; ומשמתה שרה פסקו הניסים, וכשבאה רבקה – חזרו.

וכד דייקת מתעוררת כאן קושיא פשוטה – על הסדר בדברי רש"י:

לכאורה הסדר בפועל היה, שמיד כאשר נכנסה רבקה אל האהל – בא "ענן"; לאחר מכן, כשהתעסקה בעיסה – ראו שיש "ברכה בעיסה"; ורק לאחר שעבר שבוע שלם – אז נוכחו לראות ש"נר דלוק מערב שבת לערב שבת" (ולא כבה באמצע השבוע).

ובאמת, שכן הוא הסדר במדרש²⁰ – קודם "ענן קשור על פתח האהל", אחר כך ה"ברכה" בעיסה, ורק לבסוף מזכיר "נר דלוק"; מה טעם הפך רש"י את הסדר מהסדר שבמדרש – שכן מתאים גם לפי סדר הזמנים – והקדים "נר דלוק" להיות ראשון ?!

המוכיח יותר – קודם

ויש לומר בזה:

המכוון בסיפור כאן הוא שעל ידי הנסים המיוחדים שהיו בבוא רבקה נוכח יצחק לראות בצדקותה של רבקה, שהיא בדוגמת שרה אמו.

וכיון שבצדקותה של רבקה עסקינן, הקדים רש"י את הנס של "נר דלוק מערב שבת לערב שבת" שהוא פרט במעשה מצוה שנעשה על ידי רבקה, ובזה בא באופן ברור מעלתה וצדקותה; המשיך בהנס ד"ברכה מצויה בעיסה", ששייך למעשה ידיה (סתם) – שגם בזה דומה לשרה; וסיים בהנס ד"ענן קשור על האהל" שאינו מסובב ישר ממעשה ידיה של רבקה (ושרה), ובמילא אין הוא מוכיח כ"כ כהנסים שלפניו.

לפי זה – שההדגשה כאן היא על נסים השייכים לצדקותה של רבקה, שע"ז נוכח יצחק לראות במעלתה – יומתק גם זה שהשמיט רש"י ולא הביא מהמדרש עוד פרט שבו היתה רבקה דומה לשרה: "דלתות פתוחות לרווחה" לקבל האורחים והעניים (וכקושיית מפרשי רש"י);

כי, זה ש"דלתות פתוחות לרווחה" מדגיש את מעלתה של רבקה בענין דגמילות חסדים, והרי זה כבר ידע יצחק עוד קודם לכן, מסיפור אליעזר על האופן שבו נהגה רבקה עמו מתוך חסד ונדיבות²¹ – ולכן לא הביא רש"י פרט זה, כי אין בו חידוש מיוחד לגבי מ"ש לפנ"ז.

הנסים – עוד לפני הנישואין

ויש להוסיף עוד בביאור הסדר שבפירוש רש"י – שהקדים "נר דלוק" לפני הנסים האחרים – ובהקדים:

דברי רש"י כאן מוסבים על התיבות שבכתוב "האהלה שרה אמו"; ומזה יש ללמוד לכאורה, ששלושת הנסים שהיו אצל רבקה נראו אצלה עוד קודם שנשאה יצחק לאשה, שהרי רק לאחר זה נאמר "ויקח את רבקה ותהי לו לאשה".

והיינו, שהגם שאליעזר סיפר ליצחק על הנפלאות שאירעו עמו בדרכו להביא את

21. פרשתנו כד, יח ואילך. וראה פרש"י כד, יד.

רבקה, שהיו בעיני אליעזר הוכחה ש"אותה הוכחת לעבדך ליצחק"²² – מכל מקום, יצחק עצמו עדיין לא היה בטוח בדבר, עד שהביא אותה לאוהל וראה בעיניו את הניסים בשייכות לרבקה, שהיו עוד גדולים יותר מאשר הניסים שסיפר עליהם אליעזר כו', ודוקא אז החליט ונשאה לאשה בפועל.

[ועפ"ז יומתק עוד שלא הביא רש"י את הפרט ד"דלתות פתוחות לרווחה" – שהרי אין בזה נס שזה דוקא ישפיע על יצחק להחליט לשאת את רבקה לאשה (יותר מסיפורי הנפלאות שסיפר אליעזר כו').].

וזוהו איפוא פירוש הכתוב – "ויביאה יצחק האהלה שרה אמו", שיצחק נוכח לראות במעלתה וצדקותה שדומה לשרה, ורק אז "ויקח את רבקה ותהי לו לאשה".

[וכן מפורש בלבוש האורה כאן: "אלו השלשה שהביא רש"י.. חזרו מיד כשבאת רבקה אל האהל, אע"פ שעדיין לא לקחה יצחק בנישואין – חזרו אלו הג' דברים.. לפי ש'האהלה שרה אמו' שדרשו בו זיהנה היא שרה אמו' – כתיב קודם 'ויקח את רבקה'"].

שלושה שלבים בחינוך בת ישראל

והנה, מכיון שהנס ד"נר דלוק" התקיים ברבקה עוד לפני שנשאה יצחק לאשה – מוכח שהדליקה רבקה נר שבת עוד קודם נישואיה. ויתירה מזו: רבקה היתה אז ילדה קטנה בת שלוש שנים, כמפורש ברש"י בפ' תולדות²³, ואעפ"כ, הדליקה נר שבת ובאופן שהיה בו נס גדול והמשיך לדלוק כל השבוע.

ומכאן אסמכתא להמנהג בכוכ"כ קהילות קדושות מישראל, שלא רק האם – עקרת הבית – מדליקה נר שבת, אלא מחנכים במצוה זו גם את הבנות שעדיין לא נישאו, ואפילו הילדות הקטנות ביותר²⁴.

ומעתה יש לפרש הרמז בסדר דברי רש"י, שהקדים "נר דלוק כו'", שהוא בהתאם להסדר המתאים גם היום אצל כל אחת מבנות ישראל, זרע רבקה:

המהר"ל מפראג מבאר²⁵, אשר שלושת הניסים שמביא רש"י הם כנגד שלושת המצוות השייכות במיוחד לנשי ובנות ישראל: "נר דלוק מערב שבת לערב שבת" – הדלקת הנר; "ברכה מצויה בעיסה" – הפרשת חלה; ו"ענן קשור על האהל" – שמירת דיני הטהרה נ"כי

22. פרשתנו כד, יד ובפרש"י.

23. כה, כ.

24. ראה בארוכה לקו"ש ח"א ע' 281 ואילך. ח"ז ע' 146 ואילך. ועוד.

25. גור אריה כאן. ועד"ז הוא בחזקוני. ועוד מפרשים.

ענן הכבוד הוא שכינת כבודו יתברך, וזהו לכבוד הקדושה והטהרה, כי הטהרה מביאה לידי רוח הקודש.. ולפיכך שרה שהיתה שומרת הטהרה מן הנדות, זכתה שיהיה ענן הכבוד שורה על האהל".]

ומעתה י"ל, שהסדר ברש"י מתאים הוא להזמן שבו מקיימת בת ישראל מצוות אלו:

ראשית כל היא מתחילה בקיום מצות הדלקת נר שבת ("נר דלוק מערב שבת") – וכנ"ל, שמתחילים לחנכה בזה עוד כשהילדה קטנה ביותר, כשם שרבקה הדליקה כשהיתה בת שלוש שנים;

לאחר מכן היא גדלה ומתחילה לסייע בעבודת הבית, ואז היא יכולה לקיים מצות הפרשת חלה (שכנגד "ברכה מצויה בעיסה");

ובהמשך הזמן היא נישאת ומקימה בית בישראל, ואז מוטל עליה להיזהר בדיני הטהרה (שכנגד "ענן קשור על האהל").

(חלק טו – חיי שרה ג)